

Jedaalin

YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA
2019

PEDAALI RY:N YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

KEVÄT 2019

Yhteistyössä jäsenistön kanssa laatinut

Suvi Salonen

Kannen kuva: Meritta Lautamäki

1 JOHDANTO.....	1
1.1 Yhdenvertaisuus.....	1
1.2 Yhdenvertaisuus Pedaali ry:ssä	2
1.3 Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisen osa-alueet.....	2
1.3.1 Ikä.....	2
1.3.2 Alkuperä, kansalaisuus ja äidinkieli	2
1.3.3 Uskonto, elämäkatsomus ja vakaumus	3
1.3.4 Poliittinen -tai ammattiyhdistystoiminta	3
1.3.5 Perhesuhteet.....	3
1.3.6 Sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja seksuaalinen suuntautuminen.....	3
1.3.7 Terveystila ja toimintakyky	3
1.4 Yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus ja merkitys	4
2 YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN	5
2.1 Suunnitteluprosessi	5
2.2 Lopullisen suunnitelman laatiminen ja hyväksyminen	5
3 PEDAALI RY:N ERITYISPIIRTEITÄ	6
3.1 JYY:n yhdenvertaisuuskyselyn tuloksia	6
3.2 Yhdenvertaisuussuunnitelman kehityskysely.....	6
4 YHDENVERTAISUUDEN TOTEUTUMISEEN PYRKIMINEN PEDAALISSA.....	8
4.1 Tapahtumien järjestämiseen liittyvät toimet.....	8
4.2 Kriisitilanteissa toimiminen.....	9
4.3 Yhdenvertaisuuden toteutumisen seuranta.....	10
4.4 Lopuksi	10
LÄHTEET:	11

1 JOHDANTO

Tämän asiakirjan laadinnan taustalla on Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan (JYY) kehote. JYY velvoittaa sen piirissä toimivia järjestöjä perehtymään oman toimintansa sekä jäsenistönsä erityispiirteisiin. Myös yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) velvoittaa koulutuksen järjestäjää edistämään yhdenvertaisuuden toteutumista. Täten myös Pedaali ry:ssä halutaan toimia tulevaisuudessa entistä yhdenvertaisemman opiskeluympäristön puolesta. Yhdenvertaisuussuunnitelman laadintaprosessin kautta on ollut mahdollista tunnistaa järjestössä ilmeneviä yhdenvertaisuutta rajoittavia tekijöitä ja reagoida niihin. Lisäksi prosessin aikana on pohdittu toimintakeinoja häirintätilanteiden varalta. Pedaali ry:ssä on täten perehdytty toiminnan ja jäsenistön erityispiirteisiin ja rakennettu tarkastelun pohjalta yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka tarkoitus on turvata yhdenvertaisuuden toteutuminen jäsenistölle. Pedaali ry:n yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytetään jäsenistöllä ja toimeenpannaan keväällä 2019, jonka jälkeen sitä noudatetaan. Suunnitelma laitetaan näkyviin Pedaali ry:n nettisivuille, josta jäsenistö ja muut kiinnostuneet voivat sen lukea.

1.1 Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuus merkitsee yksilöiden välillä vallitsevaa ominaisuuksista riippumatonta samanarvoisuutta. Yhdenvertaisuutta turvataan Suomessa muun muassa perustuslaissa (731/1999), yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) sekä laissa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986).

1.2 Yhdenvertaisuus Pedaali ry:ssä

Pedaali ry on Jyväskylän yliopiston musiikkikasvatuksen opiskelijoiden ainejärjestö. Varsinaisia jäseniä voivat olla Jyväskylän yliopiston musiikkikasvatuksen opiskelijat. Lisäksi Pedaali ry on Suomen opettajaksi opiskelevien liiton (SOOL) jäsenjärjestö. Pedaali ry:n tehtävänä on ensisijaisesti huolehtia jäsenistönsä edunvalvonnasta, oikeuksista ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutuminen on merkittävä osa kaikkia mainittuja tehtäviä.

1.3 Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisen osa-alueet

Seuraavissa luvuissa eritellään JYY:n yhdenvertaisuussuunnitelmaan (JYY 2015, 6–9) perustuen yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisen osa-alueet. Osa-alueiden tunnustaminen helpottaa erilaisten yhdenvertaisuuden toteutumisen suunnittelua ja seuranta.

1.3.1 Ikä

JYY:n (2015, 6) yhdenvertaisuussuunnitelman mukaan ikäsyrajintä on toimintaa, joka estää jäsentä osallistumasta järjestön toimintaan ikänsä vuoksi. Yliopisto-opiskelijat ovat ikänsä puolesta heterogeeninen joukko, vaikkakin tutkinto-opiskelijat ovat lähtökohtaisesti täysi-ikäisiä. Opiskelijoiden ikäjakauma tulee kuitenkin huomioida järjestön toiminnassa siten, ettei ikä muodostu jäsenistön keskuudessa syrjäyttäväksi tekijäksi.

1.3.2 Alkuperä, kansalaisuus ja äidinkieli

Jyväskylän yliopisto on kansainvälinen ja siten opiskelijoiden joukossa esiintyy useiden eri kielten ja kansallisuuksien edustajia. Alkuperä, kansalaisuus tai äidinkieli ei saa kuitenkaan toimia perusteena asettaa jäsentä heikompaan asemaan järjestössä. (JYY 2015, 7.)

1.3.3 Uskonto, elämänkatsomus ja vakaumus

Jyväskylän yliopiston opiskelijat edustavat laajaa eri uskontojen, elämänkatsomusten ja vakaumusten kirjoa. Järjestön toiminnassa on siten huomioitava avoimesti ja vähättelemättä erilaiset näkemykset.

1.3.4 Poliittinen -tai ammattiyhdistystoiminta

Opiskelijan poliittinen kanta ei voi olla peruste syrjinnälle. Muun muassa järjestettävien tapahtumien sisällöissä tämä tulee ottaa huomioon.

1.3.5 Perhesuhteet

Opiskelijat ovat myös perhetilanteidensa osalta heterogeeninen joukko. Perheelliset opiskelijat, joilla on huollettavanaan alaikäinen lapsi tai lapsia, ovat opiskelijoiden joukossa vähemmistö. Esimerkiksi tapahtumien suunnittelussa tämä voidaan huomioida.

1.3.6 Sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja seksuaalinen suuntautuminen

Sukupuoli, sen ilmaisu tai seksuaalinen suuntautuminen ei saa olla syrjinnän peruste. Järjestön tapahtumat on suunniteltava ja järjestettävä siten, ettei niiden sisältö loukkaa tai aseta jäseniä eriarvoiseen asemaan.

1.3.7 Terveystila ja toimintakyky

Opiskelijalla on oikeus terveydentilasta riippumattomaan yhdenvertaiseen kohteluun (JYY 2015, 9). Tähän kategoriaan liittyy myös muun muassa pyrkimys esteettömyyteen.

1.4 Yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus ja merkitys

Yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus on turvata yhdenvertaisuuden toteutuminen jäsenistölle Pedaali ry:n toiminnassa. Suunnitelmaa voidaan hyödyntää ennaltaehkäisevänä toimenä ja apuvälineenä esimerkiksi tapahtumien suunnittelussa ja toisaalta siihen vedoten voidaan myös esittää kannanottoja. Asiakirjaa voidaan myös käyttää työvälineenä kriisitilanteiden ratkaisemisessa. Suunnitelman merkitys on toimia Pedaali ry:n virallisena kannanottona ja linjauksena. Samalla asiakirja myös osoittaa Pedaali ry:n kiinnostuksen toimia yhdenvertaisesti monikulttuurisessa ja monimuotoisessa yliopistoyhteisössä.

2 YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Tässä luvussa kuvataan yhdenvertaisuussuunnitelman laadintaprosessia. Pedaali ry:n yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu JYY:n velvoittamana yhdessä jäsenistön kanssa. Suunnitelman kirjallisesta osasta ovat vastuussa yhdenvertaisuusvastaava ja vapaaehtoinen yhdenvertaisuustoimija. Lisäksi suunnitelmaa on käsitelty Pedaali ry:n hallituksen kokouksissa.

2.1 Suunnitteluprosessi

Yhdenvertaisuussuunnitelman suunnitteluprosessi aloitettiin tammikuussa 2019. Laadintaprosessia koordinoi JYY:n velvoittamana nimetty yhdenvertaisuusvastaava, joka on Pedaali ry:n hallituksen jäsen. Suunnitteluprosessia ohjasi jäsenistölle keväällä 2018 teetetty Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta JYY:n virallinen yhdenvertaisuuskysely, jossa kartoitettiin Pedaali ry:n erityispiirteitä ja erityisiä yhdenvertaisuuden toteutumisen ehtoja. Suunnitteluvaiheessa päätettiin, kuinka lopullinen suunnitelma tultaisiin laatimaan ja miten jäsenistö saadaan osallistumaan siihen.

2.2 Lopullisen suunnitelman laatiminen ja hyväksyminen

Lopullisen suunnitelman laatiminen tapahtui yhdessä Pedaali ry:n jäsenistön kanssa. Tammikuun 2019 lopussa, jäsenistöltä kysyttiin kyselylomakkeella käsityksiä eri yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon osa-alueiden merkityksellisyydestä Pedaali ry:ssä. Suunnitelma hyväksytetään jäsenistöllä lopullisesti Pedaali ry:n kevätkokouksessa.

3 PEDAALI RY:N ERITYISPIIRTEITÄ

Tässä luvussa kuvataan kyselyjen tuloksiin perustuen Pedaali ry:n jäsenistön erityispiirteitä. Pedaali ry:n jäsenistö on ollut mukana suunnitelman laadinnassa suurelta osin vastaamalla kyselyihin, joissa yhdenvertaisuuden toteutumista ja sen ehtoja on selvitetty.

3.1 JYY:n yhdenvertaisuuskyselyn tuloksia

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta JYY:n koordinoimaan yhdenvertaisuuskyselyyn vastasi 25% Pedaali ry:n jäsenistöstä, jolloin otosta ei voida pitää edustavana. Kyselyn tulosten pohjalta saatiin kuitenkin alustavaa tietoa yhdenvertaisuudesta järjestössä. Yhdenvertaisuuskyselyssä kartoitettiin Pedaali ry:n jäsenistön erityispiirteitä. Yhdenvertaisuuskyselyn tulosten mukaan Pedaali ry:n jäsenistössä toivotaan tapahtumien olevan kustannuksiltaan sellaisia, että niihin osallistuminen olisi tulotasosta riippumatta kaikille mahdollista. Lisäksi esiin nousi toive alkoholittomien sekä niin kutsuttujen ”matalan kynnyksen” tapahtumien järjestämisestä.

3.2 Yhdenvertaisuussuunnitelman kehityskysely

Jäsenistöä pyydettiin vastaamaan kyselyyn, jonka tarkoituksena oli osallistaa koko järjestö yhdenvertaisuussuunnitelman laadintaan. Kyselyn perusteella Pedaali ry:n jäsenistö pitää järjestön kannalta merkittävimpinä yhdenvertaisuuden edistämisen osa-alueina ikää, sukupuolta ja sen ilmaisua sekä seksuaalista suuntautumista. Lisäksi merkittävänä on pidetty terveydentilaa ja toimintakykyä.

Jäsenistöä pyydettiin kyselyssä ehdottamaan konkreettisia toimia osa-alueiden edistämiseen. Tapahtumissa yhdenvertaisuutta voitaisiin kyselyn perusteella edistää huomioimalla niiden suunnittelussa jäsenten terveydentilat, opiskelijoiden ikäjakauma sekä sukupuolisensitiivisyys. Lisäksi kyselyssä toivottiin lisää alkoholittomia tapahtumia sekä nöyryyttävien ja ikävien opiskelijaperinteiden poistamista. Kokonaisuudessaan tapahtumien toivottiin olevan sellaisia, joissa jokaisella olisi turvallinen olo.

Jäsenistö ehdotti yhdenvertaisuuden seurannan välineiksi yleistä tarkkaavaisuutta tapahtumien aikana, palautekyselyjä, yhteistä linjausta (esimerkiksi turvallisen tilan periaatteet), häirintäyhdyshenkilön nimeämistä. Pedaalin jäsenistön yhteiseksi vastuiksi on puolestaan kyselyssä nimetty kaikkien huomioiminen, kunnioittaminen sekä yhteishengen rakentaminen.

4 YHDENVERTAISUUDEN TOTEUTUMISEEN PYRKIMINEN PEDAALISSA

Yhdenvertaisuus toteutuu konkreettisten tekojen kautta. Tässä luvussa kuvataan ne toimet, joiden katsotaan turvaavan jäsenistön yhdenvertaisuutta Pedaali ry:ssä. Tulevina hallituskausina toimia voidaan lisätä, mikäli uusia yhdenvertaisuuden edistämisen kohteita ilmenee.

4.1 Tapahtumien järjestämiseen liittyvät toimet

Suuri osa erityistä huomiota vaativista yhdenvertaisuutta koskevista tekijöistä liittyy Pedaali ry:n tapahtumiin. Pedaali ry haluaa jäsenistönsä tuntevan olonsa tervetulleeksi ja turvalliseksi tapahtumissaan, minkä vuoksi yhdenvertaisuutta tapahtumissa pyritään tarkkailemaan. Taulukossa 1. on esitetty tapahtumien suunnitteluun ja järjestämiseen liittyvät yhdenvertaisuutta turvaavat toimet ja niiden selitykset.

Toiminta	Selite
Huomioidaan jäsenistön henkilökohtaisiin ominaisuuksiin liittyvät erityispiirteet.	Huomioidaan jäsenistön ikäjakauma, sukupuolet ja niiden ilmaisu sekä terveys ja toimintakyky. Suunnittelussa voidaan ottaa pohtia esimerkiksi JYY:n tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen osa-alueiden toteutumista (ks. sivu 2-3).
Pyritään aktivoimaan tapahtumien suunnittelussa ja markkinoinnissa kaikkia	Pedaali ry:n vähemmistöihin kuuluvat muun muassa maisterivaiheessa opintonsa aloittavat sekä sivuaineenaan musiikkikasvatusta opiskelevat. Kaikki järjestön jäsenet on silti huomioitava

vuosikursseja sekä sivuaineopiskelijoita.	yhdenvertaisesti tapahtumien järjestämisessä. Kaikki vuosikurssit ovat samalla viivalla.
Järjestetään sekä alkoholillisia että alkoholittomia tapahtumia.	Jäsenistö on alkoholinkäyttötottumuksiltaan heterogeeninen joukko, joten tapahtumissa on annettava mahdollisuus olla käyttämättä alkoholia. Myös täysin alkoholittomia tapahtumia tulisi järjestää säännöllisesti.
Kyseenalaistetaan ja tarvittaessa poistetaan nöyryyttävät opiskelijaperinteet.	Tapahtumissa ei hyväksytä kiusaamista tai nöyryyttämistä. Nöyryyttävät opiskelijaperinteet eivät edistä turvallisuuden tuntua ja yhdenvertaisuutta järjestössä. Siten niiden olemassaolo tulisi kyseenalaistaa.

Taulukko 1.

4.2 Kriisitilanteissa toimiminen

Tapahtumien aikana syntyvien häirintätilanteiden varalta on kirjattu taulukkoon 2. seuraavat toimet.

Toiminta	Selite
Otetaan käyttöön turvallisen tilan periaatteet (ks. liitteet).	Sitoudutaan noudattamaan turvallisen tilan periaatteita Pedaali ry:n tapahtumissa.
Nimetään henkilö, jonka puoleen kääntyä häirintätilanteissa.	Häirintätilanteessa ensimmäisenä apua saa häirintätilanteista vastaavalta henkilöltä, joka auttaa häirintää kokenutta ja ohjaa

Taulukko 2.

4.3 Yhdenvertaisuuden toteutumisen seuranta

Yhdenvertaisuuden ja toteutumista pyritään seuraamaan ja kehittämään sen pohjalta entistä parempia tapahtumia sekä yhteisöllisempää ja hyväksyvämpää ilmapiiriä. Toimet on kirjattu taulukkoon 3.

Toiminta	Selite
Palautteiden kerääminen tapahtumista.	Tapahtumien jälkeen niiden onnistumisesta tulisi kerätä palautetta, joissa voidaan kysyä muun muassa häirinnän kokemisesta, yhdenvertaisuuden toteutumisesta sekä hyvästä ja turvallisesta tunnelmasta.
Vastaavien henkilöiden kouluttaminen.	Tapahtumavastaavia sekä yhdenvertaisuusvastaavaa tulisi kannustaa osallistumaan koulutuksiin, joissa omaa toimintavalmiutta erilaisissa tilanteissa voidaan vahvistaa.
Yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen ja kyselyjen uusiminen säännöllisin väliajoin.	Yhdenvertaisuussuunnitelmaa on mahdollista päivittää esimerkiksi hallituskausittain tai joka toinen hallituskausi. Tällöin järjestössä pysytään ajan tasalla siitä, miten yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Pedaali ry:ssä jatkavat kehitystään. Myös kyselyt uusittaisiin täten säännöllisesti.

Taulukko 3.

4.4 Lopuksi

Pedaali ry:n tapahtumissa yhdenvertaisuuden toteutumista tarkkailevat yhdenvertaisuusvastaava sekä tapahtumavastaavat. Jäsenistöllä on kuitenkin vastuu siitä, kuinka yhdenvertaisuus toteutuu opiskelun arjessa. Jäsenistöllä on lisäksi sekä oikeus että

moraalinen velvollisuus nostaa esiin yhdenvertaisuutta vastaan rikkovia epäkohtia, mikäli niitä nousee esiin. Yhdenvertaisuus on täten Pedaali ry:ssä yhteinen vastuu.

LÄHTEET:

JYY. 2015. Yhdenvertaisuussuunnitelma 2015–2018.

<https://jyy.fi/wp-content/uploads/2017/07/Tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnitelma-2015-2018.pdf> [avattu 18.12.2018]

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta. 609/1986. Suomen säädöskokoelma.

Perustuslaki. 731/1999. Suomen säädöskokoelma.

Yhdenvertaisuuslaki. 1325/2014. Suomen säädöskokoelma.